

**Prirodno-matematički fakultet
Društvo matematičara i fizičara Crne Gore**

OLIMPIJADA ZNANJA 2016

**Takmičenje iz FIZIKE
za II razred srednje škole**

1. Dva tijela jednakih masa po 100 g drže se na stolu tako da je između njih sabijena opruga koeficijenta elastičnosti 60 N/m. Kada se puste, tijela se razlete tako da se rastojanje između njih poveća za 50 cm. Koeficijent trenja između tijela i stola je $\mu = 0.3$. Koliki je rad sile trenja pri kretanju tijela? Za koliko je na početku sabijena opruga? (Opruga nije učvršćena za tijela.) Smatrati da je $g = 10\text{m/s}^2$.
2. Zapremina idealnog gasa mijenja se sa temperaturom po zakonu $V = a/T$, gdje je a pozitivna konstanta. Naći molarni toplotni kapacitet idealnog gasa u ovom procesu ako je taj gas
  - a) jednoatomske
  - b) dvoatomske.Dat je molarni toplotni kapacitet gasa pri konstantnoj zapremini C_v i univerzalna gasna konstanta R .
Napomena: Pri rješavanju zadatka koristiti aproksimaciju $T(T + \Delta T) \approx T^2$.
3. Pomoću električnog grijača, sastavljenog od dva jednaka otpornika, potrebno je zagrijati 2l vode od 20°C do ključanja. Svaki pojedinačni dio grijača, uključen u gradsku mrežu, razvija snagu 250 W. Za koje vrijeme se zagrije voda ako se uključi:
  - a) jedan dio grijača;
  - b) oba dijela redno;
  - c) oba dijela paralelno? Stepenn korisnog dejstva grijača u sva tri slučaja je 80 procenata. Specifični toplotni kapacitet vode je $c = 4.19\text{kJ/kgK}$, gustina vode je $\rho = 1000\text{kg/m}^3$. Voda ne mijenja agregatno stanje.
4. U prostoru između ploča horizontalno postavljenog pločastog kondenzatora nalazi se kapljica ulja gustine $\rho_u = 900\text{kg/m}^3$. U početnom trenutku napon na pločama kondenzatora je nula, a kapljica se kreće konstantnom brzinom $v = 7.73 \cdot 10^5\text{m/s}$ nadolje. Kada se na kondenzatoru uspostavi napon $U = 150\text{V}$, kapljica se poslije nekog vremena zaustavi. Ako kapljica tada zahvati dvostruko jonizovani pozitivan jon iz vazduha, poslije nekog vremena ona počinje da pada i ponovo dostiže brzinu v . Odrediti rastojanje d između ploča kondenzatora, ako je gustina vazduha $\rho = 1.293\text{kg/m}^3$, koeficijent viskoznosti $\eta = 1.72 \cdot 10^{-5}\text{Pa}\cdot\text{s}$, naelektrisanje elektrona $e = -1.6 \cdot 10^{-19}\text{C}$, ubrzanje Zemljine teže $g = 9.81\text{m/s}^2$ i broj $\pi = 3.14$.
Napomena: Sila viskoznog trenja je $F_t = 6\pi\eta r v$, gdje je r poluprečnik kapljice, a v brzina kojom se ona kreće.